

در نقد و نمایش چاپلوسی و دروغ

«دموکراسی در جاده ساوه»

رحیم ناظریان

با توجه به شکل تدوین و زاویه دوربین در مستند «دموکراسی در جاده ساوه»، کلیت اثر بی‌شبهت به یک میتینگ انتخاباتی نیست. مستندساز با بهره بردن از ابزاری فرمی توانسته ظواهر اثرش را شبیه به، به هم ریختگی و بلبشوی پیش از انتخابات، آن هم انتخاباتی مربوط به یک شهر را به نمایش بگذارد. در مستند «دموکراسی در جاده ساوه» چندین کاندیدا برای دستیابی به کرسی شورای شهر در تبلیغات قبل از انتخابات شورای شهر جلوی دوربین مستندساز قرار می‌گیرند اما سه نفر از آن‌ها به عنوان چهره‌هایی اصلی بیشتر از دیگران مورد توجهند. با این حال مستندساز با بخش‌بندی اثرش بنا بر هر کدام از این کاندیداها، به شمایل کلی انتخابات و دروغی که در پشت شعارهایشان نهفته است اشاره دارد.

مستند «دموکراسی در جاده ساوه» با وجود ریتم تند و ثبت لحظاتی کوتاه، مشخص و انتخاب‌شده از تلاش کاندیداها برای رأی جمع کردن، مستندی غمگین است. مستند در حد میان دو نگره قرار دارد. این که عنوان بندی‌اش با سخنران شعاری یک کاندیدا آغاز می‌شود اما شروع اصلی مستند صحبت‌های کودکان و افرادی است که به شکلی همچو آمیز انتخابات را زیر سؤال می‌برند. بیان بندی مستند نیز مجدداً همین نگاه را شامل می‌شود. زنی که از بی‌سروسامانی محیط زندگی‌اش، وعده‌های دروغین مسئولان و... می‌گوید. بین این دو نگره کل مستند پر می‌شود از چرندیاتی تحت عنوان جلسات تبلیغاتی کاندیداها که فقط برای جمع آوری رأی است.

مستند «دموکراسی در جاده ساوه» سوژه خوبی دارد. سوژه‌ای که انگار نوک زبانمان است تا یک روزی یا جایی در باره‌اش مستندی ببینیم. اینجا این مستند همین خلأ را پر می‌کند. این که چقدر شعار و دروغ و عوام‌فریبی می‌تواند در سخنان و سخنرانی برخی کاندیداها انتخاباتی وجود داشته باشد که بتوان با آن ساعت‌ها در فضایی طنزآمیز سرگرم شد. در مستند «دموکراسی در جاده ساوه» همه آن احتمالات یا واقعیت‌های موجود در روزهای قبل از انتخابات توسط کاندیداها مبنی بر فریبکاری، گدایی رأی، دروغ‌گویی، رقابت ناسالم که در بین مردم بازگو می‌شود، به نمایش درمی‌آید. نکته اینجاست که در این مستند این نقد کارآمد با مصاحبه و پژوهش صورت نمی‌گیرد. به عبارتی مستندساز با روشی پژوهشی به جست‌وجو در یک بلبشوی انتخاباتی روی نمی‌آورد بلکه خود کاندیداها ملحیت خودشان را رو می‌کنند؛ بنابراین جذابیت مستند در این امر نهفته است که مستندساز برای بیان، شیوه‌ای بسیار هوشمندانه را انتخاب کرده است. به عبارتی خودش بی‌گدار به آب نزنده و به نقد یکی از حساسیت‌برانگیزترین موضوعات حکومتی دست نیازی ندهد، بلکه نقد را واگذار کرده است به خود کاندیداها و این کاندیداها چه خوب می‌توانند به عنوان نمونه‌ای استعاری ماهیت کلی انتخابات نه در ایران بلکه شاید در همه جای دنیا را نشان دهند.

به موارد اشاره شده در مستند مجدد رجوع می‌کنیم:

«شوراهایی که تبلیغ می‌کنند و با دادن وعده‌ غذایی در حال گدایی رأی هستند و بعد از انتخاب شدن دیگر کاری صورت نمی‌دهند.» یا: «یک آخوند و شعاری حرف زدنش که به شدت غیرقابل درک به نظر می‌رسد.» یا: «یک کاندیدا دیگر در خانه غذا خوردن که با طنز می‌گوید: بی‌هم نخورید باهم بخورید» دپالوگی که به شکل کنایه به موضوع به اصطلاح بخور بخور نمایندگان در بین مردم اشاره دارد. «یا کاندیدایی که به سخیف‌ترین حالت ممکن این دیپلوم را می‌گوید: «خیلی دلم برای این ملت می‌سوزه ما مسئولان مشکل داریم.» یا: «ببینید مسئولان کشور چی کار می‌کنن به جای سالم در کشور نیست.»

مستندساز زیر کله فرهنگ ساندیس خوری و دروغ را در جلسات انتخاباتی پیش از انتخابات نشانه می‌رود. او با نمایش شهر و در و دیواری پر از کاغذ و بندهایی که آلودگی ایجاد می‌کنند و با تکه تکه کردن پلان‌ها، آشفتنگی فضا را به شکل بسیار مطلوبی به نمایش می‌گذارد.

مستند «دموکراسی در جاده ساوه» اثری است که با دیدنش می‌توان گفت که یکی باید می‌آمد و لایه پنهان و چاپلوسانه و دروغین انتخابات را نقد می‌کرد؛ اثری که با زبانی شفاف در پایان بندی‌اش زبانه‌های باقی مانده از شور انتخاباتی را نشان می‌دهد تا استعاره‌ای بسازد از حاصل این شوی بی‌حاصل. زبانه جمع کردنی استعاره‌ای از زبانه‌هایی که فقط قبل از مصرف قابل بهره‌برداری هستند و پس از آن بی‌فایده و معدوم شدند.

مروری بر ویژه برنامه‌های عاشورایی راديو قرآن

از آیات قرآنی در کربلا

تا بررسی سهم قرآن در هیات‌های حسینی (ع)

محسن معظمی کوردی

گفت و گو

هر ساله با آغاز موسم ماه محرم، ایام عزاداری خاندان نبی مکرم اسلام و یاران باوقایشان، شبکه‌های مختلف رادیویی با تولید و پخش برنامه‌های گسترده و متنوع، به تبیین ابعاد و دستاوردهای بزرگ نهضت حسینی (ع) می‌پردازند. روابط عمومی معاونت صدای جمهوری اسلامی ایران نیز با معرفی برنامه‌های شاخص شبکه‌های رادیویی در حوزه قیام حضرت اباعبدالله الحسین (ع) مخاطبان خود را بیشتر با مکتب عاشورایی آشنا و این رخداد عظیم اسلامی را تبیین می‌کند. «شمع روشن» و «قرآن کربلا» از برنامه‌های شاخص ماه محرم «راديو قرآن» هستند که در این ایام روی آنتن می‌روند. بررسی سیره و سبک زندگی امام حسین (ع)، نقش امام حسین (ع) در حفظ شریعت، امر به معروف و نهی از منکر درس کلیدی واقعه عاشورا، آموزه‌های صحیفه سجادیه در زندگی امروز و موارد متعدد دیگر از موضوعات مطرح‌شده در برنامه‌های «راديو قرآن» است.

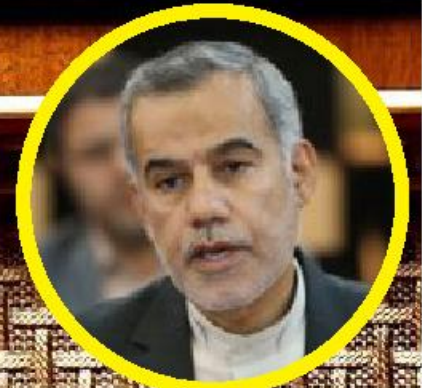

آموزش سبک زندگی حسینی در برنامه «قرآن کربلا»

علیرضا فتحی پور؛ مدیر گروه علوم قرآنی «راديو قرآن»، در خصوص «قرآن کربلا» گفت: در برنامه «قرآن کربلا» تلاش شده است سبک زندگی متأثر از حیات امام حسین (ع) بررسی شود. به عنوان نمونه در تکلیف‌های مذهبی مواردی همچون وفای به عهد، پرداختن به موضوع معیشت در قالب ندی، توجه به درس گرفتن از تاریخ و استفاده از تخصص افراد در هیات‌های مذهبی اشاره شده است.

سمیه خراج؛ تهیه‌کننده برنامه «قرآن کربلا» با اشاره به این که آموزش سبک زندگی حسینی در این برنامه مد نظر قرار گرفته است افزود: بیان خطبه‌های امام حسین (ع) از مدینه تا کربلا و آموزش سبک زندگی ائمه اطهار (ع) به ویژه امام حسین (ع) در راستای بهبود کیفیت رفتاری در زندگی اجتماعی و روزمره از مهم‌ترین بخش‌های این ویژه برنامه است. دلایل عدم حمایت مردم کوفه از امام حسین (ع)، توجه مردم به امام زمان (عج) و ولایت فقیه، گزارش مردمی، گفت‌وگو با قاریان ممتاز و بین‌المللی، معرفی کتاب به کارشناسی دکتر طیبی و روایت خوانی با صدای فریال ترکاشوند هم از دیگر بخش‌های این ویژه برنامه است.

گفتنی است «قرآن کربلا» به همت گروه علوم قرآنی «راديو قرآن»، به تهیه‌کنندگی سمیه خراج، گویندگی یاسر دعاگو و کارشناسی حجت‌الاسلام طاهر رضی تا ۲۱ شهریور به صورت زنده از ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۱ پخش می‌شود.

درس‌هایی از عاشورا و فرهنگ غنی قرآنی

ایزدی؛ مدیر «شبکه رادیویی قرآن» گفت: «راديو قرآن» با ساخت برنامه‌هایی همچون «شمع روشن»، «قرآن کربلا»، «قرآن و زندگی» «حماسه جاودانه» و «یلدای عاشورا» و پخش برجسته‌ترین مداحی و مرثیاتی تلاش می‌کند تا آمیزه‌ای از درس‌های عاشورا و فرهنگ غنی و ناب قرآن کریم را ترویج دهد. امید است شنوندگان «راديو قرآن» در سایه همراهی با برنامه‌های ویژه این شبکه در روزها و شب‌های ماه محرم، با مبانی محکم و متقن بر گرفته از معارف قرآن کریم در جریان نهضت اباعبدالله الحسین (ع) قرار گرفته و آشنا شوند.

«شمع روشن» بررسی آیات استعشهادی تلمیحاتی و مرثیه خوانی

حسینی؛ مدیر پخش «شبکه رادیویی قرآن»، در خصوص برنامه «شمع روشن» خاطر نشان کرد: هدف اصلی برنامه، گزارش و اطلاع‌رسانی از هیات‌های مذهبی تهران و کل کشور است. در این برنامه تلاش شده است که به بررسی سهم و جایگاه کلام‌الله مجید در هیات‌های مذهبی در قالب تلاوت قرآن، سخنرانی قرآنی توسط خطیب، روحانیان و مواردی از این دست پرداخته شود. همچنین گفت‌وگو با مسئولان هیات‌های مذهبی که تقریباً به پنج هیات در هر برنامه می‌رسد نیز از دیگر بخش‌های این برنامه است. کارشناس مذهبی «شمع روشن» حجت‌الاسلام والمسلمین زهیر اسلامی است که به صورت تولیدی مطالبی پیرامون موضوع برنامه ارائه می‌کند.

فاطمه رحمانی؛ تهیه‌کننده برنامه «شمع روشن» ضمن اشاره به پخش مرثیه و مداحی هیات‌های عزاداری در ماه محرم و همراهی با شنوندگان «راديو قرآن» افزود: این برنامه با هدف ایجاد یک هیات در «راديو قرآن»؛ ویژه مخاطبانی که به هر دلیل از حضور در مکان‌های عزاداری معذور هستند، تهیه و پخش می‌شود. پخش فرازهایی از آیات قرآن، بررسی آیات مورد استشهاد شهدای کربلا و اصحاب امام حسین (ع)، بررسی آیات پیام‌آوران کربلا، کلام بزرگان، مداحی و مرثیه‌سرایی، مقتل خوانی، معرفی آثار هنرمندان درباره قیام عاشورا و معرفی مراکز عزاداری از جمله بخش‌های این برنامه است.

خاطر نشان می‌شود این برنامه به همت پخش «راديو قرآن»، تهیه‌کنندگی فاطمه رحمانی، گویندگی علی جباری کیان، هماهنگی و حید شاکری و نویسندگی آمنه نیک‌صفت تا ۱۲ محرم الحرام، ساعت ۲۱ تا ۲۳ به سمع شنوندگان می‌رسد.